NAM THỨ MƯỜI HAI — SỐ THỨ 2301 — MỖI SỐ : 0 $ 02 — NGÀY THỨ BA 18 NOVEMBRE 1924

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 2926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI							
Một năm	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 50	6 $ 50	6 $ 50	6 $ 00	12 $ 00
Các làng và								
Các công-sở		8 .00	8 .00	8 .00	8 .00	9 .00	9 .00	
Sáu tháng	3 .00	3 .00	3 .00	3 .25	3 .25	3 .25	3 .00	6 .00
Ba tháng	1 .50	1 .50	1 .75	1 .60	1 .60	1 .65	1 .50	3 .00
Một tháng	0 .50	0 .50	0 .60	0 .55	0 .55	0 .60	0 .50	1 .00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois.

Toutes les lettres concernant la rédaction doivent être adressées au directeur
67-69, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : B. E. NORDEMANN
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HỮU-LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC TÂN-VĂN-HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Déscomptes à raison de 5 dixièmes au centimètre de hauteur, sur 0 $ 05 de tarif.
Une serie insertion . . . . 0 $ 30 le cm.
Par contrat annuel . . . . .
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 05 le cm.
Réclame dans la 1re page. . . . . 2 $ 50 le cm.
Annonces judiciaires et légales. . . 0 $ 30 le cm.
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một cái tục hủ nên trừ

Ở nước ta bây giờ lại còn có một tục rất hủ không có ý nghĩa gì, mà tự thành thị cho đến thôn quê, không ai bảo ai, đâu đâu cũng thế, cho là một việc rất cần thiết, rất quan trọng, bất-kỳ mưu toan làm việc gì, trước hết phải chú ý vào việc ấy đã, việc ấy là g ? tức là cái tục chọn ngày của ta vậy.

Tục chọn ngày ở nước ta có từ bao giờ thì không biết rõ những chắc cũng là theo cái mậu điểm của người Tàu. Từ đời nhà Chu, có đặt chức thái-sử, phàm những việc lớn trong nước, như việc quốc-tế, việc hành binh vân vân, thì giao cho quan thái-sử chọn ngày, để là vì người xưa tính còn chất phác và tín ngưỡng, mà cái tục xem ngày mới thịnh hành ra khắp cả dân gian. Nước ta theo học chữ nho, rồi cũng theo học Tàu, phàm việc cưới xin, tang ma, làm nhà, xuất hành, cho đến những việc hơi có quan trọng, đều lấy việc xem ngày làm cốt. Các thứ sách dùng để chọn ngày, thì trừ ra những sách của người Tàu làm đã kể ở trên kia, ngay quyển lịch công của triều-đình ban ra, cũng đã đủ cách để chọn ngày, chép đủ ngày thu ngày phá, ngày thành ngày khai, ngày này nghỉ việc này, ngày kia bất nghỉ việc kia; khắp cả nước đều phụng làm cẩm-nang, lấy đó làm chuẩn đích để lo toan công việc. Ngày nọ tốt, ngày kia xấu, lấy gì làm bằng cớ, chỉ bận hư tán nhảm, mà lại sinh ra nhiều chuyện ngăn trở lôi thôi, đáo giống mà lựa ngày thủy, lại thật là ngu thiiền mà dáng buồn cười.

Đến bây giờ học-thuyết cũ đã thay đổi, dân trí đã dần dần mở-mang, những thói hủ-lậu về lòng mê-tín của ta xưa kia, tuy chưa trừ bỏ được hết, nhưng cũng có sửa đổi được ít nhiều, thế mà cái tục phiền nhiễu vô ích như cái tục chọn ngày này, phần nhiều hãy còn giữ lấy; những người học thức hẹp-hòi, tinh khí cầu-chấp, thì trong bụng vẫn tin rằng ngày tốt ngày xấu, là thật có quan hệ đến công việc của mình, vẫn cứ khư khư không dám bỏ; còn những người học-vấn rộng rãi, tri-thức minh-đạt, không có lòng mê tín như những người kia, mà vì bó buộc vào trong thói quen của xã-hội, không có nghị-lực, không dám quyết đoán, không muốn tự mình xướng lên đầu, trong bụng vẫn biết rõ là hão huyền, mà làm sự cũng vẫn phải nhân tuần cho xong chuyện. Ấy vì cớ đó, mà đến thế kỷ thứ hai mươi này, ở xã-hội Việt-Nam vẫn còn có cái tục hủ vô lý như thế.

Có người nói rằng cái tục mê tín, không phải chỉ riêng một nước ta, kia xem như nước Tàu, từ khi dân-quốc thành lập đến giờ, theo văn-hóa Âu tây, ngày tháng đã đổi dùng dương-lịch, mà tục cũ cũng chưa bỏ hẳn, sách chọn ngày vẫn còn thấy ấn hành; lại như ở Âu-châu, học-thức thật là phổ-cập, dân-trí thật là khai thông, mà bọn ngu dân vẫn còn hay tin nhảm, cho ngày thứ sáu là ngày xấu nhất trong tuần lễ, làm công việc gì cũng không nên. Huống chi nước ta mới là bắt đầu khai, dân trí hãy còn u tối, thì cái tục lưu truyền đã mấy nghìn năm nay, hỗ dễ đã mong bỏ ngay đi được ư. Phải, đi phong dịch tục, vẫn là một việc rất khó mà rất lâu, không phải một người mà làm nổi, không phải một ngày mà làm xong, nhưng phàm những việc thay cũ đổi mới, toàn trông vào bực thượng-lưu, nếu những người có học-thức có vị vọng quả có nhiệt-thành, có nghị-lực nghĩ đến liện-đồ tiến-hóa, hết lòng khai hóa cho dân, gặp những việc thay đổi khó khăn như thế, thì lấy mình làm tiêu-biểu cho người khác theo. May ra một người xướng thủy, mười người họa theo, lâu lâu lan rộng mãi ra, mà cái tục lưu truyền mấy nghìn năm, sẽ có ngày bỏ hẳn được.

Lại có người nói rằng kẻ ra ở xã-hội tại, đổi-phong tệ-tục, hiện nay nên sửa đổi còn nhiều, việc chọn ngày là một việc nhỏ mọn, tưởng không cần phải bàn nói đến làm gì. Không phải thế đâu, nước ta bây giờ đương buổi tiến-hóa, cái phong trào cải-lương đã rần rật gần khắp mọi nơi, ngõi đâu cũng nói chuyện cải lương, thế mà vẫn có một tục rất là phiền nhiễu, mà sửa đổi cũng không lấy gì làm khó khăn thì ai cũng cầu-thả nhân tuần, không chịu tìm phương sửa đổi. Và lại tục chọn ngày này, thoạt nghĩ qua thì tưởng như không có điều gì bất tiện lắm, nhưng tôi thiết tưởng rằng, người ta đã hay tin những chuyện hão huyền, chắc ở mình thì ít mà mong ở giời thì nhiều, thì cái sức tiến-thủ tất là nhụt bớt đi mà nhiều khi đến trễ thì giờ nhỡ công việc, không phải là không có cái hại to; nay đã biết khuynh-hướng về việc cải lương, tưởng nên nhân thời mà thay đổi đi. Nếu tục chọn ngày mà sửa đổi được, thì những sách nói về âm-dương ngũ-hành, tinh tú, phương-hướng, đều có thể quăng bỏ đi dần dần, mà cái tục xem tướng, xem số, xem đo, xem đất, cũng từ đó mà tiệt bẵn đi, khiến cho những tục hủ-lậu lưu truyền đã mấy nghìn năm không còn dấu vết gì ở trong xã-hội Việt-Nam này nữa; thế thì cái việc bỏ tục chọn ngày tức là cái dẫn-tuyến trừ cả các hủ tục khác, há lại chẳng phải là một việc cải lương lớn mà ta nên chú ý đến ư ?

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux. ngày 17 Novembre 1924

Nước Ý với nước Yougoslavie

Bản giao-ước của nước Ý và nước Yougoslavie về các đường hỏa-xa đã ký xong.

Việc chánh-trị nước Đức

Viên đảng-trưởng Hergt khuyên đảng quốc-dân đảng nhập vào tòa nội-các.

Việc nước Ai-cập

Zaghloul pacha lại thôi không từ chức.

Cuộc hội-nghị bài trừ nha-phiến

Hội-đồng bài trừ nha-phiến ưng thuận các điều khoản nói về nhà-nước thu độc-quyền bán a-phiến, của việc xuất-cảng và nhập-cảng thì hoãn đến ngày 21 novembre mới sẽ bàn đến.

Quan Herriot tại Luxembourg

Quan Herriot đến Luxembourg, thiên-hạ rất hoan-nghênh. Ngài dự tiệc, rồi hôm 22 giờ ngài trở về Paris.

Cavite ngày 16 Novembre 1924

Một cuộc vượt Đại-tây-dương

Tin Washington, ngày 12. — Tuần dương hạm Trenton bỏ không lìm chiếc tàu nhỏ Leif Ericson nữa. Trên tàu nhỏ ấy có hai nhà văn sĩ Martin, và Hilderprand, và một nhà nhất trình Na-uy tên là Eric Lodahan đi. Ba nhà ấy định vượt qua Đại-tây-dương, được hàn ở Bergen (Na-uy) để đi Battle Harbor. Nhưng đến nay đã quá kỳ hạn 56 ngày mà không thấy tới nơi.

Việc nước Ả-rập

Tin le Caire 15. — Quân của vua Ai-từ Jeddah đến bị quân Wahabites đánh thua to.

Động đất ở Batavia

Batavia 15. — Ở Wonohobo vẫn động đất. Chưa rõ tổn hại bao nhiêu. Hiện những nơi ngay hiểm đã bỏ dân lánh đi nơi khác.

Tin Trung-hoa

(*Điện-báo Reuter*)

Vương-chính-Đình với Ngô-bội-Phu

Tin Bắc kinh, 6 Novembre. — Sáng hôm nay Vương-chính-Đình tiếp ba chục viên biên tập các báo quán. Vương có bày tỏ một lẽ về cái thế-đoạn của Phùng-ngọc-Tường, trong ngày 23 octobre mới rồi. Vương nói Vương vốn yêu cái tài của Ngô-bội-Phu, nhưng cái chánh sách dùng võ lực để thống nhất Trung-hoa làm cho Ngô mất lòng quốc dân.

Vương có nói : Chúng tôi đã trừ cho Trung-hoa được một đảng tham nhũng. Nước Trung-hoa là một nước rộng các nước trù phú nhất thế-giới, mà trong mấy năm nay bị khốn đốn ở dưới quyền những kẻ tham nhũng. Bọn quân nhân chỉ biết cái tư-lợi của mình, các việc có ích về việc giáo dục thì thiếu tiền, thương nghiệp không thấy tấn tới. Chúng tôi vẫn kính cẩn những lời giao kết ở trong hòa ước, nhưng chúng tôi xin lấy tinh thần ái mà tỏ lòng tuyệt ước biết cho rằng nước Trung-hoa cũng có cả quyền được sinh-hoạt trên thế-giới này. Các điều khoản ức-bách Trung-hoa phải chịu bấy nay, và làm trở ngại sự độc lập và sự tự-do hành động của nước này nữa; thế thì cái việc bỏ tục chọn ngày tức là cái dẫn-tuyến trừ cả các hủ tục khác, há lại chẳng phải là một việc cải lương lớn mà ta nên chú ý đến ư ?

Ngô-bội-Phu ở Yên-đài

Thượng-hải 7 novembre. — Phòng Thương-mại Trung-hoa ở Yên-đài có tiếp tin vô-tuyến-điện của pháo thuyền *Hai-chi* nói rằng Ngô-bội-Phu có đem 15.000 người lên Yên-đài. Phòng Thương-mại ấy có xin Ngô đừng thi hành cái ý định ấy.

Mấy lời của Phùng-ngọc-Tường

Ngày 24 octobre, Phùng-ngọc-Tường có tuyên ngôn với một viên đại-biểu của sở điện báo Chung-aiei rằng : « những việc tôi làm đó, là tôi chỉ theo lương tâm tôi, chớ không có bàn định gì trước với Trương-tác-Lâm đâu. Đã ba năm giời nay, Ngô-bội-Phu cầm quyền chánh-trị, tài-chánh và võ-bị của chính phủ Trung-hoa ở trong tay đến bây giờ khai chiến cũng không dự trù gì trước, các việc xảy ra bây giờ, một mình Ngô phải chịu trách nhiệm cả.

Chánh-phủ như thế thật là đáng ghét mà phải thay đổi đi, ấy chẳng tôi cốt làm cho đại cải mạng-đích ấy. Chúng tôi phải đẹp yên cái cuộc binh qua và hội-nghị lần lần các đảng phái để mở một kỳ quốc-nghị hội-đồng ».

Có người hỏi Ngô-bội-Phu có được dự quốc-hội ấy không, Phùng đáp rằng : « Điều ấy tôi chưa biết ». Phùng lại có tuyên ngôn rằng cuộc chiến tranh lần này đã làm cho ích lợi gì mà lại có nợi, mong rằng cuộc chiến-tranh ấy sẽ cuối cùng. Phùng giải có bảy tỏ ra rằng cuộc như cái cạng việc hiện tại ấy, tôi sẽ không dự gì tới được, vì chỉ có một vài quân đội của Ngô-bội-Phu được cấp phát lương bổng có chừng, còn nhiều quân đội khác thì hai hay là ba tháng mới được lĩnh lương một lần, lại có quân đội đến 23 tháng nay không có lương bổng gì cả. Quân sĩ như thế mà đem ra chiến trường, thì họ chỉ sinh lòng ghen ghét lẫn nhau mà lo về lợi riêng của mình. Quân phục trong thật là tươm, lại phần nhiều sung đánh phía bắc mà mặc áo vải nực ! Quân đội của Trương-tác-Lâm thì mặc nhưng ấm bằng lông ấm.

Bộ ăn và đồ dùng thì thiếu thốn cả. Một lữ đoàn sai ra chiến địa mà cấp cho có 10.000 đồng, để tự mua lấy đồ ăn ; là lắm nơi đi đến 30 dặm không có dân cư, quân sĩ đành chịu không mua được đồ ăn, quân lính của Trương thì có đem bánh mì đi theo và lại được vị ăn nóng sốt nữa. Gặng vậy cũng khổ cực lắm, Ngô thường để cho ngựa chết đói, chứ như súc-vật của địch-quân, thì họ có mang lúa, cỏ đi cho đã ăn luôn.

Quân sĩ và tướng hiệu đều thất vọng cả. Sau khi bại trận, như trận ở Kiiou, Cuifeng và Chi'u-dương, các viên chưởng-binh đều phải cách chức, như là tướng Lu, coi lữ đoàn thứ 23 và như Feng-yu-Yung vì mất Chumenkoon mà phải nộp tuốc phiên để tự tử. Phùng lại nói to tiếng lên rằng : « Quân đoàn phụ thế thì có lẽ nào mà mong thắng trận được ».

Các tỉnh với Ngô-bội-Phu

Thượng-hải 6 novembre — Tỉnh Giang-tô, tỉnh An-huy, tỉnh Giang-tây, tỉnh Hồ-bắc, tỉnh Thiểm-tây, tỉnh Ha-nam, tỉnh Chiết-giang và tỉnh Phúc-kiến, định liên hợp với nhau, để giữ gìn cuộc hòa bình ở vùng Giang-chiết giang và ở trong nước Trung-hoa. Tám tỉnh ấy đều xin Tôn-nhiệm-Nguyên chủ trương việc bảo-đoàn ấy.

Báo China Press có đăng tin rằng hôm qua Tổ-nhiệm-Nguyên đã tuyên-bố rằng sẽ xuất sư để nổi tội Phùng-ngọc-Tường về việc chiếm đoạt chánh-quyền ở Thiên-tinh.

Hiện tình Quảng-đông

Trần-quýnh-Minh đã nhận được bức điện tín của Phùng-ngọc-Tường và các yếu nhân ở Bắc-kinh mời sang dự quốc-hội để mưu việc thống nhất nước Trung-hoa. Nhưng Trần cũng chưa tỏ ý có đi dự hội hay không.

Có tin đồn rằng ngày 10 novembre, Tôn-Văn đã ở Quảng-đông đi Thượng-hải.

Vì việc quân chánh-phủ và quân thương đoàn sang đất nhà, đường xe lửa ở miền Bắc-giang hư hỏng nhiều. Sở xa-cục ở Quảng-đông đã định giảm bớt chuyến xe đi, việc này đường xe lửa từ Quảng-châu đến Thiều-châu một ngày chỉ có một chuyến mà thôi. Số tiền thu nhập ngày thường vẫn được 12.000 đồng, mấy ngày nay chỉ thu được có 5.000 đồng mà thôi.

Các giáo-viên ở Quảng châu

Le kui có việc rối loạn đến nay, sự buôn bán đình đốn cả, thuế má không thu được, các giáo-viên đều không có lương.

Các giáo-viên bèn đình chức để tỏ tình khiển nài về việc ấy.

Quốc-dân đảng ở Quảng châu xin Tôn-Văn bắt tr ương đoàn bãi-tướng và mộ người lính bị nại là 1.000 đồng để lấy tiền chi dùng mọi việc.

Việc chánh-phủ cộng-hòa xử trí với phe-đề Mãn-thanh

Hương-cảng, 10 Novembre. — Từ sau khi dân-quốc thành-lập, vua Mãn-thanh phải thoái-vị, nhưng chánh-phủ cộng-hòa vẫn định để ân đặc một cách riêng. Vua Tuyên-thống vẫn được ở nơi cung điện cũ của mình, chỉ phải bớt một phần để làm phủ lông-thống, mỗi năm của-phủ trích bốn trăm vạn đồng để làm tiền cung dưỡng, trong 13 năm trời nay vua Thanh đã phải mất nước trái ngôi nhưng vẫn riêng hưởng cái phong-vị hoàng-gia phú quí một cách yên vui lắm.

Ngờ đâu mấy hôm sau khi xảy ra cuộc chinh biến ở Bắc-kinh, chánh-phủ mới vừa thành lập thì điều thứ nhất trong tân-chính là điều xử trí với vua Mãn-thanh. Hôm 5 novembre Phùng-ngọc-tường phái một đội quân dân-quân bách vua Thanh phải lập tức ra khỏi cung điện ngay, phải mang các ngọc tỉ giao lại. Ba giờ chiều hôm ấy vua Thanh phải tránh ra ở Thuận-hoàng-đế. Chánh-phủ biện đãi lại cách xử trí làm năm khoản như sau này : Một là P ổ ngọi (tức vua Thanh) không được tự xưng tôn hiệu là hoàng-đế nữa, từ nay cũng hưởng cái quyền lợi như quốc-dân ; hai là sổ ưu cấp hồn trăm vạn giảm xuống làm bốn mươi vạn ; ba là vua Thanh được tự do muốn ở đâu thì ở nhưng dân-quốc vẫn bảo-hộ ; bốn là tôn miếu lăng tẩm chánh-phủ vẫn theo lệ cũng tế và phái binh trông nom ; năm là những sản vật trong cung cấm, hễ là tư sản thì giao giả vua Thanh, còn công sản thì đã quốc tịch biên cả. Hiện số tiền-bảo đã lịch biên được hơn ba nghìn vạn đồng, P.ng-ngọc-Tường còn bắt biện phong lại để chờ hội-nghị nguyên-lão xử trí ra sao đã.

Cứ như những điều người ta đã xét biết, thì cái cớ xảy ra việc này là vì cái âm mưu phục tích đó. Đêm Khang-niên-Vi nhân cuộc chính biến một mưu với một vị tư pháp của vua Thanh vận động việc tập lại triều-đình Mãn-thanh. Mưu sơ tiết lộ, nên mới bị chánh-phủ cộng-hòa phòng trục vậy.

Hôm 7 novembre đại-biểu của chánh-phủ đã cho khai phóng những đồ dùng cấm đem để tại Bắc-viện và giải tán 3.000 toàn-quân cùng 300 cung-tiễn.

Nghe đâu Đoàn-kỳ-thụy và Phùng-ngọc-Tường lấy cách xử trí như thế còn rộng quá, chẳng biết cái mệnh vận của nhà Mãn-thanh có sớm giữ được chút hơi tàn nữa không.

Ngô-bội-Phu ở Nam-kinh

Thượng hải, ngày 15. — Ngô-bội-Phu tới Nam-kinh sáng hôm nay. 500.000 quân của Ngô đem đi đánh Trương-tác-Lâm hai tháng trước đây, nay chỉ còn có 4.000 người. Ngô vào tới Nam-kinh, liên hội-kiến với Lý-nhiệp-Nguyên, và các đại-biểu tỉnh Giang-tô miền Dương-tử-giang. Trước khi Ngô tới nơi, tám tỉnh ấy đã tuyên ngôn độc-lập không theo quyền chánh-phủ Bắc-kinh. Tám tỉnh ấy định rằng chánh-phủ Trung-ương đã mất, thì từ nay đến khi lập được một chánh-phủ chắc chắn, những lệnh của tổng thống đều bỏ không theo, và không công-nhận các đại-biểu của chánh-phủ Bắc-kinh tại miền Dương-tử-giang nữa. Không biết Ngô có ưng lời tuyên-ngôn ấy hay không.

Tôn-đạt-Tiên đi Thiên-tân

Tiền tàu Shinyo Maru đi Thượng-hải, ngày 15 — Tôn-đạt-Tiên đi Thượng-hải. Các quan chức đi theo rất đông, Tôn đến đó dự cuộc hội-nghị quốc-dân. Tôn nói Tôn tán-thành việc có một hội-đồng quốc-nghị để soạn một bản giao-ước về việc thống nhất Trung-hoa, và giao giải quyền chính cho quốc dân định liệu.

(*Võ-tuyến-điện Cavite*)

Ngô-bội-Phu ở Nam-kinh

Thượng hải, ngày 15. — Ngô-bội-Phu tới Nam-kinh sáng hôm nay. 500.000 quân của Ngô đem đi đánh Trương-tác-Lâm hai tháng trước đây, nay chỉ còn có 4.000 người. Ngô vào tới Nam-kinh, liên hội-kiến với Lý-nhiệp-Nguyên, và các đại-biểu tỉnh Giang-tô miền Dương-tử-giang. Trước khi Ngô tới nơi, tám tỉnh ấy đã tuyên ngôn độc-lập không theo quyền chánh-phủ Bắc-kinh. Tám tỉnh ấy định rằng chánh-phủ Trung-ương đã mất, thì từ nay đến khi lập được một chánh-phủ chắc chắn, những lệnh của tổng thống đều bỏ không theo, và không công-nhận các đại-biểu của chánh-phủ Bắc-kinh tại miền Dương-tử-giang nữa. Không biết Ngô có ưng lời tuyên-ngôn ấy hay không.

Tôn-đạt-Tiên đi Thiên-tân

Tiền tàu Shinyo Maru đi Thượng-hải, ngày 15 — Tôn-đạt-Tiên đi Thượng-hải. Các quan chức đi theo rất đông, Tôn đến đó dự cuộc hội-nghị quốc-dân. Tôn nói Tôn tán-thành việc có một hội-đồng quốc-nghị để soạn một bản giao-ước về việc thống nhất Trung-hoa, và giao giải quyền chính cho quốc dân định liệu.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 24 độ
15 giờ 26 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ.		10 $ 86
— nhì,	—	10 30
— ba,	—	9 80
Thóc hạng nhất,	—	6 50
Bắp ngô	—	7 00

Giá bạc. Kể từ ngày 18 Novembre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 28

Cái thiên tai ở Trung-kỳ. — Các ngài đọc báo tất đã rõ trong khoảng một tháng nay mấy tỉnh Trung-kỳ phía nam như Bình-định, Khánh-hòa, Phan-yên, Quảng-nam, Quảng-ngãi, tết bị đồ cây nước lại đến tuyết lội gió hão làm thiệt hại không biết cơ man nào mà kể, chẳng những nhà cửa ruộng nương mất cả mà lại chết người nữa. Sự thiệt hại so với cái nạn ba tỉnh ngoài Bắc ta thì còn to hơn nhiều.

Vậy mong rằng hội-đồng cứu-tế kíp gửi cho người bị nạn Trung-kỳ một phần tiền để quyên được bấy nay. Các nhà từ thiện ta nghĩ sao ?

Quan Công-sứ Nha-trang điện rằng tỉnh ấy lại bị lụt lần nữa là lần thứ tư, khiến cho đường từ Nha-trang đến sông Đarang không đi được và ở Va-cila vào khoảng kilomètre 439 và 440 cũng phải một chỗ lâu, nay cầu cống không việc gì. Hễ hết mưa thì đường sá sẽ sửa lại được ngay.

Hội-đồng thành-phố. — Hội-đồng thành-phố tối nay sẽ họp tại tòa Đốc-lý. Chương trình những việc bàn tại kỳ này đã đăng báo trong một số trước.

Thành phố mở rộng. — Cho được mở rộng thêm thành phố thì nghe đâu Chính-phủ định đi khỏi từ các sông ở gần phủ Toàn-quyền đi nơi khác. Nhưng vì số tiền chi phí về việc ấy lớn nhiều lắm cho nên chưa biết kho thuốc sông có đi đi hay không.

Sách mới xuất bản. — Bản báo vừa tiếp được cẩn ông Cucherousset là chủ nhiệm báo *Eveil Economique de l'Indochine* gửi tặng quyển « Le chemin de fer du Tân-ấp à Thakhek et le Développement du Laos » (đường hỏa xa từ Tân-ấp đến Thakhek và vấn đề khai phóng cho Ai-lao).

Ở đầu sách có bức ảnh quan Toàn-quyền Merlin và quan ngự tiền thượng

thứ Albert-Sarraut. Sách soạn bằng Pháp-văn trong có nhiều tranh ảnh và địa-đồ rất đẹp thuộc về xứ Ai-lao.

Bản báo có lời mừng bạn đồng nghiệp và giới thiệu quyển sách có giá-trị của ông cùng độc giả được rõ.

Tòa án Đại-hình. — Các việc xét tại tòa án Đại-hình về vụ thứ tư năm 1924 đến ngày 1er Décembre sẽ bắt đầu xét tại tòa Thượng-thẩm Hanoi. Các việc sẽ hỏi đến là :

Ngày thứ hai 1er Décembre : 1·) Koc a Koiu tức Kiou can việc lưu thông bạc giả ở Đông-pháp. 2·) Ng-Kiến, Ng-văn-Thê, Đoàn-thị-Nuôi can việc làm và lưu thông bạc giả.

Ngày thứ ba 2 Décembre : Ng-đức-Thuc, Đoàn-v-ăn tức Tao, Ng-đức-My tức cai Sao (miện còn trốn) can việc ăn cướp..

Ngày thứ tư 3 Décembre: Sung mi Nou, Yang mi Pha, Sung mi Linh, Sung mi Sinh, Yang tchié Yao (miện còn trốn) can về ăn cướp giết người.

Ngay thứ năm 4 Décembre : Ng-ton-Ru can việc cố sát.

Ngày thứ bảy 6 Décembre : 1·) Ng-v-Hai tức Chom can việc đánh người bị thương thành cố tật; 2·) Thịt Phương, Nai Thou can việc cố sát.

Ngày thứ hai 8 Décembre : Nai xiêng Di can việc cố sát.

Ngày thứ ba 9 Décembre : Ng-văn-Dục can việc cố sát.

Đến sáng thứ năm 21 Novembre thì tòa án Đại-hình sẽ họp để hỏi những tên phạm một lần cuối cùng.

Đến chiều thứ năm 21 Novembre thì tòa lại họp để gặp thăm lấy bốn ông bồi-thẩm Annam.

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này :

Ăn cắp cà phê. — Trong đồn-điền ông Borel, ở Ninh-bình, thường thấy mất trộm cà-phê. Sau bắt được tên Phạm-văn-Phan, Phạm-v Giới và Lâm-văn-Phẩm mang cà-phê ăn cắp. Nhưng hỏi thì chúng đổ lẫn cho nhau. Tòa án Trùng-trị Ninh-bình phạt mỗi tên 2 tháng tù 500 quan và bắt phải liên đới với nhau đền 213 cân cà-phê hay là 170 đồng là tiền cà-phê bị mất cắp và phải bồi 100 đồng cho chủ đồn-điền. Tòa Thượng-thẩm hỏi xong và nghe luật-sư cãi rồi hoãn lại để nghị án.

Tiêu tiền của chủ. — M. Laserre có cái đồn-điền ở Thái-nguyên giao cho Phan-như-Khê làm Quản-lý trông nom giồng giọt tùy tiện như ý, cốt là phát đạt thì thôi mà tiền phí tổn thì chủ xuất ra cả, Phan-như Khê nói với chủ giồng mía ở đồn-điền, nhận nuôi ngựa tiền để mộ điền tốt, phát tiền để làm và mua những ngọn mía để trồng. Song Phan-như-Khê tìm nhiều cách ăn bớt tiền ấy, lại xem những người điền tốt nào có vốn riêng thì lại bắt phải cho vay nữa. Con trai M. Phan-như-Khê cũng can về việc ấy hỏi thì hai cha con đều không nhận lẽ gì cả. Nhưng tòa án Trùng-trị Thái-nguyên xét cũng có chứng cớ, phạt Phan-như-Khê 2 năm tù án treo và con là Phan như-Khải tức Tân 2 tháng tù án treo. Tòa Thượng-thẩm hỏi bản bị và nghe luật sư cãi rồi hoãn lại để nghị án.

Đầy tớ bất lương. — Trịnh-văn-Hân làm nghề đi ở, nhân hôm chủ đi vắng, cậy tủ sắt ăn cắp 208 đồng. Hiện số tiền ấy đã lấy lại được hết không mất đồng nào cả. Tòa án Trùng trị phạt tên ấy 4 tháng tù 50 quan và 5 năm biệt xứ. Tòa Thượng-thẩm tăng tội tù lên 1 năm và tha cho phạt tiền và tội biệt xứ.

Du đãng. — Phan-văn-San và Nguyễn-văn-Lương, du-đãng không chịu làm nghề nghiệp gì bị tòa án Trùng-trị Haiphong phạt giam nhà. Trùng-trị cho đến khi nhớn tuổi mới thôi. Tòa Thượng-thẩm phúc-giam trong nhà Trùng-trị một năm thôi, nhưng nếu có cha mẹ hay người nhà đến nhận đem về thì được tha.

Tòa án trùng trị. — Tòa án Trùng trị ngày thứ năm trước đã tuyên án tha cho M. Trần-đức-Quý trước kia làm với công-ti Bạch-thái-Tòng về việc kiện tiêu tiền của công-ti ấy. Tòa xét ra là việc nợ nần về luật-lệ chứ không phải là tội thiện-thủ, cho nên tòa Trùng-trị không xét đến.

TRONG HAI TUẦN LỄ MÀ CÓ THỂ LÀM GIÀU ĐƯỢC HÀNG NGÀN !

Muốn như thế, chỉ phải bỏ có 5 hào vốn mà thôi. Bỏ 5 hào vốn vào đâu ?

Đến ngay bản-quán mua một vé đánh số trẻ con Tây-lai vô-thừa-nhận ; cuộc đánh số ấy đến 30 Novembre sẽ mở.

Mau mau ! ! !

Phường xiếc Đại-nam. — M. Lưu-khánh-Vân là chủ *xiếc Đại-nam* có báo cho bản-quán hay rằng phường xiếc của ông gần đến ngày Hội-chợ mới ở ai diễn mà khai diễu ngay tại khu đất chợ hàng Da cũ hiện nay ở đó đã rào rậu từ tế, chừng vài hôm nữa bắt đầu căng màn.

Việc nghĩa-quyên giúp các nhà bị lụt. — Số tiền quyên giúp các nhà bị lụt do phủ Thống-sứ thu nhận và phân phát, tính đến ngày 15 novembre 1924 như sau này :

Số tiền thu được từ 13 đến 15 novembre.	
Tòa-sứ Bắc-ninh. . .	1.190 $ 95
Tòa-sứ Yên-báy . . .	188 . 80
Cộng là. . . .	1.379 . 75
Số tiền đã quyên trước	63 . 1 . 19
Tổng cộng là. . .	65 190 . 94
Các khoản chi-tiêu :	
Tiền gửi đi các tỉnh. .	5.640 00
Tiền đong gạo tại Hanoi	3 544 . 00
Cộng là	9.184 . 0
Số tiền kỳ tại nhà ngân-hàng Đông dương . .	56.06 6 . 94

Tờ biên-bản của Hội-đồng cứu tế

Ngày 15 novembre hồi đồng cứu-tế đã họp tại nhà ông thủ-quỹ Trịnh-xuân-Nghĩa để kiểm-soát những số tiền đã thu nhận và các sổ sách. Các sổ quyên tổng-cộng được là 1.968 $ 59 trừ các khoản chi tiêu hết 29 p. 52 còn lại là 1.939 p. 07. Vậy Hội-đồng đã định giao cho ông thủ-quỹ Trịnh-xuân-Nghĩa đem số tiền ấy nộp phủ Thống-sứ.

* * *

Chiều hôm qua Hội-đồng cứu-tế có lên yết-kiến quan Toàn-quyền thì ngài có giao cho ông hội trưởng Hội-đồng số tiền 500 đồng riêng của ngài để quyên vào việc giúp người bị lụt.

Bản-báo tiếp được của M. Lê-v-Hy, thư-ký hội *Ái-hữu Bắc-kỳ tại Nam-kỳ* một cái măng-đa số 377 826, bạc 44 $ 00, là tiền của mấy ông hội-viên trong quỹ hội gửi ra quyên giúp dân bị lụt ở xứ Bắc-kỳ ta, vậy xin đăng quí-tính phương danh các nhà từ thiện như sau này :

MM. Phạm-duy-Huy . .	12 $ 00
Phạm-ngọc-Châu .	3 , 00
Trần-thọ-Bằng. . .	2 , 00
Nguyễn-bá-Chi .	1 , 00
Hoàng-trọng-Nghi .	2 , 00
Hoàng-huy-Vượng .	1 , 00
Lê-văn-Hy	10 , 00
Nguyễn-huy-Quán .	1 , 50
Trần-danh-Tinh . .	1 , 50
Đặng-trần-Tuân . .	2 , 00
Nguyễn-bá-Lương .	2 , 00
Vương-văn-Toái . .	1 , 00
Bùi-huy-Đạm . . .	1 , 00
Nguyễn-văn-Đệ . .	5 , 00
Cộng là. . .	44 , 00
Những số tiền bản-báo đã nhận được từ trước.	745 . 55
Tổng cộng. . .	789 $ 55

NHÀ CHỤP BÓNG PALACE HANOI

CHƯƠNG-TRÌNH

Từ chủ-nhật 16 đến ngày thứ ba 18 Novembre 1924

TẤN

Le comte de Monte-Cristo

Léon Mathot diễn

Henri *Pouctal* bày cảnh

Hồi thứ 2 chia làm 6 đoạn

MỘT DỊP RẤT TỐT

Muốn bán các thứ đồ gỗ : Đồ bày buồng ngủ bằng gụ, gương xoi mài cạnh. Đồ bày buồng ăn.

Hỏi tại : số 53, đường Carnot. 4147

Kỳ thi trí-phủ. — Kỳ thi trí-phủ đặt riêng cho các hạng chánh tri-châu đã bắt đầu mở tại phủ Thống-sứ từ sáng thứ bảy vừa rồi. Số thí-sinh cả thảy có 5 ông.

Các đầu bài đăng như sau này :

Bài thứ nhất

A la suite de l'inspection d'une circonscription du delta, il a été constaté que la réorganisation des conseils administratifs et des bugets des communes annamites y était très en retard. Les habitants semblent ne pas avoir compris l'utilité de ces réformes et les avantages qu'ils doivent en retirer. Ils connaissent mal les règlements qu'ils ont à appliquer et, livrés à eux-mêmes, ils ne savent comment passer de l'ancien régime au nouveau.

Cette situation vous a été signalée. Dans un rapport à votre mandarin provincial vous exposerez les mesures que vous comptez prendre pour constituer le plus grand nombre possible de conseils administratifs, en assurer le fonctionnement régulier, doter les villages d'un budget et contrôler ensuite la gestion des membres du conseil communal. Vous indiquerez les oppositions que vous prévoyez, les difficultés matérielles que vous rencontrerez ainsi que les moyens que vous utiliserez pour remédier à ces entraves. Vous signalerez enfin quelles sont les parties essentielles de la réforme administrative et budgétaire des communes et pourquoi ?

Bài thứ nhì

Traduire en caractères chinois les articles 348 et 349 du Code de procédure civile devant les juridictions annamites.)

Hội chợ Hanoi

Làm thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Tiền học bổng (*tiếp theo*). — Các học sinh trường Pháp Việt có tên sau này, trong học-niên 1924-1925, mỗi tháng đều được lĩnh học bổng là :

A. — Những người đã được năm trước, năm nay được cấp lại :

Hải dương

Trường Hải-dương : Ng-văn-Dao 3 đồng ; Vũ-văn-Hoat 3 đồng ; Phạm-khắc-Hè 3 đồng ; Hoàng-đình-Hon 3 đồng ; Trường Ninh-giang : Ng-văn-Ba 3 đồng ; Nguyễn-văn-Tiên 3 đồng.

Hòa-bình

Trường Thanh-hoi : Quách-công-Nguyên 3 đồng ; Lương-nhật-Tân 3 đồng ; Dương-như-Phao 3 đồng ; trường Kim-boi : Quách-đình-To 3 đồng.

Hưng-yên

Trường Hưng-yên : Nguyễn-văn-Khang 3 đồng ; Đặng-văn-Bin 3 đồng ; Vũ-văn-Vinh 3 đồng ; Bùi-đình-Tuy 3 đồng ; Trần-văn-Manh 3 đồng ; Ng-văn-Mai 3 đồng.

Hà-nam

Trường con gái : Nguyễn-công-Mô 3 đồng ; Ng-thị-Thọ 3 đồng.

Lao kay

Trường Pha-long : Trần-đình-Long 3 đồng ; trường Lao-kay : Ng-văn-Phương 3 đồng ; Ng-ngọc-Quang 3 đồng ; Sin-seo-Gin 3 đồng.

Lang-son

Trường Lạng-sơn : Trần-văn-Điểm tức Bi 5 đồng ; Trần-văn-Chai 5 đồng.

Moncay

Trường Moncay : Ng-quốc-Bảo 3 đồng ; Đặng-văn-Xuân 3 đồng.

Nam định

Trường Nam-định : Đinh-ngọc-Chinh 3 đồng ; Ng-thị-Hoa 3 đồng ; Ng-văn-Ngạn 3 đồng ; Trần-v-Chinh 4 đồng ; Trần-văn-Chương 3 đồng ; Ng quốc-Phiên.

Ninh bình

Trường Ninh-bình : Trần-v-Xuyên 4 đồng ; Nguyễn-văn-Năng 3 đồng ;

Phúc-yên

Trường Phúc-yên : Ng-khắc-Hiếu 7 đồng ; Chu-xuân-Gian 3 đồng ; Ngô-tấn-Cước 3 đồng.

(Còn nữa).

Có một ông trước đã làm Công-sứ ở Bắc-kỳ, hiện đang ở bên Đại-pháp, trong một tờ khí-hậu rất tốt, sẵn lòng nhận trông nom giùm hộ cho một hai cậu trẻ con An-nam sang học bên Gni-quốc.

Ai có cần đến thì xin hỏi ở nhà báo này. 4148

Phái-bộ Lào sang Hội-chợ. — Phủ Khâm-sứ Ai-lao vừa cử một quí quan ở Savanakbet cùng với ông Lệ-đình-Lạc là thư-ký tại tòa Sứ bắt ấy sang Hà-nội trước để sửa-soạn khu bày hàng của hạt ấy tại Hội-chợ sau mai. M. Lạc hiện đang sửa-soạn các khu của Lào để chờ các sản-vật bên ấy gửi sang tới nơi mà bày tại Hội-chợ. Vậy nay mai là đi xem Hội-chợ đến khu Lào sẽ thấy một người đồng bang rất lanh-lợi tiếp-đãi và chỉ dẫn những điều ta muốn hỏi về sản-vật kỹ-nghệ Lào, thì thật tiện lắm.

Được phép nghỉ. — M. Hứa-văn-Mân, giáo tập hạng bảy ở Hà-châu (Thái-nguyên), vì sức yếu, được phép nghỉ 30 ngày.

Mở trường. — Nay *mở* một trường nữ-học ở huyện Thụy-anh, tỉnh Thái-bình.

Ngạch Kiểm-lâm. — Hai người lính kiểm-lâm là Vũ-văn-Ninh, và Lê-v-Biên, được từ chức kể từ ngày 17 novembre 1924.

Ngạch tuần-cảnh. — M. Nguyễn-đình-Thục, lính cảnh-sát tập-sự ở Haiphong được thăng cảnh-sát hạng ba.

MM. Dương văn-Nghe, Phạm-văn-Thắng, lính cảnh-sát tập-sự đều bị bãi.

MM Lê-văn-Tiến và Ng-v-Thệ, cựu binh được bổ lính cảnh-sát ở Gia-lâm (Bắc-ninh). Niên bổng 123 đồng.

M. Cao-v-Yên, cựu binh, được bổ lính cảnh-sát ở Lạng-son.

Cần người làm việc

Cần một người retoucheur và hai người repiqueurs để việc nhiếp ảnh cho sở Nhiếp ảnh và chiếu bóng của phủ Toàn-quyền.

Ai muốn xin, thì hỏi tại số 150, phố Grand-Bouddha.

HIỆU BÁO-CHẾ :

CHASSAGNE

59, Rue Paul-Bert, Hanoi

Có bán đủ cả các thứ thuốc

NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở BÀY

Đấu giá thóc cho sở thú-y — Sáng hôm nay, hồi 9 giờ, tại tòa ba phủ Thống-sứ đã đấu giá thầu việc bán 35 tấn thóc để nuôi các súc vật của sở thú-y từ ngày 1er janvier đến 31 décembre 1925.

Các nhà đến thầu bỏ giá như sau này :

MM.	Soachi	7 $ 20 một tạ.
	Hạp-Sang	6 , 88 một tạ.
	An-Yêng	6 , 87 một tạ.

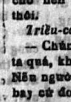
Vậy M. An Yêng được tạm thầu.

Say rượu chăng ? — Đêm hôm 16 novembre có hai người lính đi xe qua phố hàng Gai gặp một cái xe sắt có hai người con gái ngồi thì đùa nghịch giấy cái xe sắt ấy đổ xuống đường, một người bị thương nặng ở mặt và ở tay, còn người kia thì chỉ xây xát xoàng thôi. Người lái buôn Tây là chủ nuôi hai người con gái ấy chạy đuổi thì bắt được một, đưa về trình bóp hàng Đậu.

Đêm hôm trước nữa thì ở Cửa-đông (ông hai người lính giầy đỏ một cái xe và đánh đập người cu-li. Lính cảnh sát bắt mãi mới được rồi đem giải vào trại lính.

Mất thẻ thuê thân. — Ông Ng-v-Toản nhà ở 95 phố Mới có trình Cẩm rằng sáng hôm qua có đánh mất một cái thẻ thuê thân ở thành phố năm 1924. Vậy ai bắt được xin làm ơn đem trả tại báo quán Trung-Bắc tân-văn cho.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Mentéo

54, RUE PAUL-BERT, HANOI

DẦU-GAN-CÁ-VIÊN

(*Capsules huile de foie de morue*)

Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm

Giá mỗi lọ : 0 $ 90

Mấy cái trộm. — Mme Ng-thị-Lan 56 tuổi buôn gỗ ở hàng Bông số 140, kiện hai đứa đầy-tớ là Ng-đăng-Tập 23 tuổi và Ng-thị-Bông 24 ấn cắp đồ nữ trang giá trước 350 đồng.

M. Phạm-đình- hiêm 23 tuổi, là chợ may, chủ hiệu Đông Thuy. 28 phố hàng Đào, trình cảm rằng kẻ trộm lấy mất 800 đồng.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Giá thóc gạo. — Thị giá thóc gạo phiên chợ ngày 15 novembre 1924 như sau này :

Thóc

Hạng nhất giá	6 , 50	100 kilos
— nhì —	6 , 30	100 —
— ba —	6 , 20	100 —

Gạo

Hạng nhất giá	10 $ 00	100 kilos
— nhì —	9 , 30	100 —
— ba —	8 , 50	100 —

Trục xuất cảnh ngoại. — Chú bá chín You-Gone làm ở nhà bán sữa Nestlé vừa rồi có can việc quay quất với chủ thì nay đã có giấy phải trục xuất ra ngoài địa-phận xứ Đông-pháp.

Nạn ô-tô. — Ngày 16 Novembre vào hồi 15 giờ 45, chiếc ô-tô số 2176, của Phúc-lợi ở Hanoi xuống đi đến trước cửa nhà số 59 phố Sadi-Carnot đè phải M. Đỗ-v-Hiên 49 tuổi, làm ruộng, nhà cũng ở phố ấy. Lập tức người ta cho đưa người bị đè vào nhà thương thì khám thấy nhiều vết thương, song không lấy gì làm nặng.

Sốt ăn mày. — Ngày chủ nhật bắt quanh thành phố được 12 người ăn mày thì đã giải xuống dưong Lechtray là ngoài địa phận thành phố.

Chó cắn. — Con chó của Ng-v-Ba ở đường Ferrand mà ngày 15 trước đã cắn tên Trần-v-Thông vào gót chân phải thì nay phải bắt đưa vào sở thú-y để xét.

HÀ-ĐÔNG

Lại bán cả đồng đa nữa kia ư ? — Ở làng B. M. hiện nay có mấy anh gì quê một dân kết phe đá gì với nhau mà hoành-hành những thủ-đoạn bất lương ph-nghĩa để kiếm ăn quanh trong dân, nào bán đất đình, bán ruộng chùa, đợ ao công, gán vườn dân mà tư-tiêu, không còn muốn để một tí gì làm lợi chung cho làng cả. Họ bịa ra rằng làng ấy nay mai sẽ sắp sát nhập với thành-phố, nếu không bán đi thì nhà-nước sẽ cắt mất, nên họ đã mà bán lao bành có hiệu mấy năm nay. Vừa rồi chúng lại bán cả mấy cái ao nữa, và chúng lại bán cả đến cái cây đa cổ thụ ở trước cửa đình làng lấy lấy 12 đồng bạc thì còn gì gian-man bằng !

Cây đa này tuy tàn tàm sùm sòe, sừng sững với voi, thật là một cái đồ cổ rất qui cho cái phong-cảnh, cái lịch-sử của làng ấy, thế mà chúng cũng nhẫn-tâm đến bán thì còn gì mà chúng chừa !

Than ôi ! bọn một dân này cũng có kẻ ra nỗi học-thức, thế mà chỉ đành nghề đối trên lừa dưới, để cắm lấy no đủ quanh năm, phì-phè ngày tháng, thật đáng bỉ thay !

(Xem trang thứ ba, cột thứ ba).

56 64

THUỲ-HƯ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nguyễn-tiểu-ngũ cùng *Nguyễn-tiểu-thất* đều lấy tay vỗ lên trên cỗ mà bảo rằng :

— Một bầu nhiệt-huyết này chỉ để bán cho người biết cần mà thôi.

Ngô-dụng nói :

— Không phải tôi cốt đến đây để khuyên đỗ các ông làm những sự cần đỗ đâu, việc này không như việc thường, nguyên đến ngày 15 tháng 6 này tức là ngày sinh-nhật quan *Sái thái-sư* đương-triều bây giờ. Hẳn có người con rể là *Lương trung-thư ở phủ Đại-danh* tại *Bắc-kinh*, *Lương-trung-thư* sắp sai người đem 10 vạn quan kim-châu bảo-bối để về mừng lễ sinh-nhật của nhạc-phụ. Vậy có một vị hảo-hán tên gọi *Lưu-đường* đến báo việc ấy, vậy tôi phải thân-hành tới đây để mời các ông đi hội-nghị. Ta họp mấy tay bảo-hán tại một nơi sườn núi hẻo-lánh nào mà cướp lấy cái của bất nghĩa ấy, rồi chúng ta cùng nhau mưu sự khoái hoạt ở đời. Vì thế ông *Triều Bảo-chính* sai tôi giả danh việc đi mua cá để thân hành đến mời các ông cùng làm việc ấy, chẳng hay các ông nghĩ thế nào ?

Nguyễn-tiểu-ngũ nghe lời, liền nói :

— Được được !

Rồi nghành lại hỏi *Nguyễn-tiểu-thất* rằng :

— *Thất-lang* tính thế nào ?

Nguyễn-tiểu-thất mừng quá, nhảy lên mà đáp rằng :

— Cái chỉ nguyện một đời của chúng ta, có lẽ phen này mới thỏa ! Việc ấy chính là gãi vào chỗ ngứa của ta đó, nhưng chẳng hay độ bao giờ thì đi ?

Ngô dụng nói :

— Độ đầu canh năm đêm hôm nay thì mới các ông cùng tôi đi đến nhà *Triều Bảo-chính*.

Ba anh em nhà họ *Nguyễn* đều lấy làm mừng rỡ vô cùng. Sáng hôm sau, dậy ăn cơm sớm, ba anh em họ *Nguyễn* thu xếp việc nhà, rồi đi theo *Ngô-dụng*. Bốn người cùng nhau rảo bước, từ *Thạch-kệ thôn* thẳng đường sang *Đông-khê-thôn*.

Bi trong một ngày, đã trông thấy nhà *Triều-cái*. Bấy giờ *Triều-cái* và *Lưu-đường* đứng ở dưới gốc cây hòe đề ngóng đợi, bỗng trông thấy *Ngô-dụng* cùng ba anh em nhà họ *Nguyễn* đang đi tự phía xa xa.

Khi đến dưới gốc cây hòe, hai bên cùng cất chào nhau. *Triều-cái* mừng rỡ mà rằng :

— Ba vị anh hùng họ *Nguyễn*, tiếng đồn thật đã không sai ! Bây giờ xin mời tất cả các ông về trong nhà nói chuyện.

Triều-cái mời vào ngồi cả nhà trong. *Ngô-dụng* thuật chuyện đầu đuôi cho *Triều-cái* nghe. *Triều-cái* gọi người nhà giết lợn mổ dê và sửa-soạn các đồ vàng mã để cúng lễ. Ba anh em họ *Nguyễn* trông thấy *Triều-cái* tưởng mạo đường-hoàng, nói năng lỗi-lạc, mới khen ngợi mà rằng :

— Anh em chúng tôi muốn giao-kết với các bậc bảo-hán, không ngờ hảo-hán chính ở chỗ này. Ngày nay nếu không nhờ có *Ngô* tiên-sinh tuyến-dẫn thì khi nào chúng tôi được gặp.

Ba anh em mừng mừng rỡ rỡ, khi ăn cơm xong, lại chuyện trò mãi cho đến nửa đêm. Sáng sớm hôm sau, bày biện các thứ lợn dê cùng các đồ vàng-mã ở nơi hậu đường, để cùng nhau làm lễ phát-thệ. Mọi người tự lấy làm vui-vẻ.

Ai nấy đều phát thệ rằng :

— *Lương trung-thư ở Bắc-kinh* hại dân lấy của, đưa về mừng lễ sinh-nhật *Sái thái-sư*. Đó là cái của bất-nghĩa, ta nên chiếm lấy. Trong bọn chúng ta dầy có thấy 6 người, nếu ai có lòng tư thì đất diệt trời tru, đám xin quí thần soi xét.

Khi phát-thệ xong, thiêu hóa vàng mã, rồi sửa người cùng nhau uống rượu. Trong khi đang uống rượu thì bỗng nghe có người nhà chạy vào báo rằng :

— Ngoài cửa có một tiên-sinh xin vào yết-kiến *Bảo-chính* để quyên tiền gạo.

Triều-cái liền mắng tên người nhà rằng :

— Nhà-ngươi thật không hiểu việc ! Ta đang bận uống rượu tiếp khách như thế này, nhà-ngươi cứ lấy giầm ba thăng gạo đưa cho người ta, hà-tất còn phải vào hỏi.

Tên người nhà nói :

— Chúng tôi đã đưa cho gạo, nhưng tiên-sinh không lấy, lại chỉ nhất-định cố xin được vào yết-kiến chủ-nhân mới nghe.

Triều-cái nói :

— Chúng người ta lại chẳ ít chứ gì ! Nhà-ngươi cứ ra lấy thêm vài ba đấu gạo nữa đưa cho người ta, rồi nói là ta còn bận đang nông rượu với khách, không có thì giờ tiếp-kiến được.

Tên người nhà quay ra hồi lâu, bỗng lại chạy vào báo rằng :

— Chúng tôi đã đưa cho 3 đấu gạo mà tiên-sinh cũng nhất-định không đi. Lại tự xưng là *Nhất-thanh đạo-nhân*, không phải vì tiền gạo mà đến, chỉ cốt đến để xin vào yết-kiến *Bảo-chính*.

Triều-cái nói :

— Chúng bay thật không khéo đối đáp, sao không nói là thật quả hôm nay bận khách, không gì thể ra được, xin để đến hôm khác mời tiên-sinh đến chơi.

Tên người nhà nó.

— Chúng tôi cũng đã có nói như thế, nhưng tiên-sinh cứ một mực bảo rằng ta đến đây không phải vì đồng tiền hạt gạo, chỉ vì ta nghe tiếng *Bảo-chính* là một người nghĩa-sĩ, cho nên muốn xin vào yết-kiến để thôi.

Triều-cái nói :

— Chúng bay làm phiền-nhiễu cho ta quá, không biết vì ta liệu việc. Nếu người ta còn có lòng chờ ít thì bay cứ đong thêm mấy đấu gạo mà đưa cho, sao lại chạy vào hỏi nữa. Ta không bận uống rượu với khách thì cũng thử ra xem hắn nói về việc gì mà khẩn-cấp như thế. Chúng bay ra mà liệu lời đối-đáp, đừng vào đây nói lôi-thôi nữa làm chi !

Người nhà quay ra. Độ trong hồi lâu, bỗng nghe tiếng ồm-xồm rầm-rĩ, lại thấy một người lật-đật chạy vào báo rằng :

Vị tiên-sinh ấy nổi giận, đuổi đánh tất cả mọi người.

Triều-cái nghe báo, giật mình kinh sợ, vội-vàng đứng dậy, nói :

— Các ông hãy ngồi đây, để tôi thử ra xem sao !

Triều-cái ra đến cửa ngoài thì trông thấy vị tiên-sinh ấy mình dài 8 thước, *mày-mao đường-hoàng*, hình-dung cổ-quái, đang ở dưới gốc cây hòe, vừa đuổi đánh mọi người, lại vừa lầm bầm nói :

— Chúng bay không biết người !

Triều-cái gọi mà bảo rằng :

— Tiên-sinh hãy người cơn giận. Tiên-sinh đến đây tìm *Triều Bảo-chính* để quyên tiền gạo thì chúng đã lấy tiền tiên-sinh rồi, cớ sao tiên-sinh lại còn đuổi đánh ?

Người ấy cả cười mà đáp rằng :

— Bần-đạo nay không phải vì cơm rượu tiền gạo mà đến đây, dẫu đến 10 vạn quan, cũng chỉ coi như không vậy. Nguyên tôi muốn tìm ông *Bảo-chính* để nói một câu chuyện, bọn thôn-phu kia vô-lý, đám mắng-mỏ tôi, vì thế mà tôi điên-tiết lên, không thể nhịn được.

(Còn nữa).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có từ chứng-chỉ ban khen của **HOÀNG-THƯỢNG**

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn, không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kỹ lưỡng thì khỏi nhầm lẫn!!!

Ngày mồng 7 tháng 11 năm, nhân-kỳ Khải-định thứ ba, các Hội-viên phụng lời chân phê rằng:

Chiều nay đại được phòng của MONTÈS cai ông, có chế nên một thứ rượu bổ để uống ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phẩ tặt gửi cho qui được phòng chế-ông để tỏ thành-ý.

Khâm thử.

Rượu này đã kê cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư và báo này.

PHÒNG KHÁM BỆNH

66, đường Quan-thánh, Hanoi

Sáng nào cũng khám bệnh từ 10 giờ đến 12 giờ — trừ chủ-nhật. Chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 3 giờ rưỡi — trừ thứ năm và chủ-nhật. 2630

Bát quái cheo!

Thưa Ngài,

Khi Ngài chiêu-cô cho bán-hiệu, hoặc dặn người nhà đến lấy, xin nhớ cho rằng, ngoài cửa có cheo cái bát quái, thì mấy chính hiệu chè ngon.

SINH-THÁI

81, Giữa Phố hàng Ngang, 31

HANOI

Làng B. M. vì có bọn mọt già đó, nên bấy nay tuy ở gần nơi thanh-giáo, mà vẫn cứ lẹt đẹt chưa sao bước lên được con đường tiến bộ để theo cho kịp người. Thật đáng ngao-ngán thay! Mong rằng ai nấy mở mắt trông người mà hồi đầu tỉnh lại, rõ bảo nhau nói lấy điều hay, chừa bỏ điều dở, thì t ật là phúc cho dân làng lắm. Mong lắm thay!

Hồng-Trúc lai cảo.

BẮC-NINH

Tự tử. — Ở mục này trong số báo thứ bảy trước, tên Ninh tự tử, là con gái, in lầm là con gái, vậy nay cải-c ính lại cho đúng.

PHÚ-THỌ

Cuộc chớp bóng giúp dân bị lụt. — Hôm 11 novembre 1924, các hội-v ên chi hội Trung Bắc-kỳ nông-công thương tương-tế, ở làng Tiên-kiên cũng có mở cuộc chớp bóng và diễn-kịch. Ngư-i nô nức đến xem đông. Tối hôm ấy có quan phủ sở tại làm chủ tọa. Đến lúc nghỉ có mấy cô đi quyên, tuy rằng quyên không được là mấy, song cũng đáng khen tấm lòng từ-thiện tự-nhiên của người ở thôn quê, xô nhau bỏ tiền quyên, người ba xu, người năm xu, kể một vài hào. Lúc quyên trẻ con người lớn ai cũng có cái vẻ vui lạ thường. Quan phủ sở tại có quyên 15 p.

Một người đi xem lai cảo.

CHỢ-CHU

LỜI CẢO PHÓ

Chúng tôi lấy làm đau đớn kính cáo cùng các cụ, các quan, các ông, các bà biết cho: pou-quân, thân-phụ, nhạc-p ụ và tỏ-phụ chúng tôi là:

M. LƯƠNG-TAM-KỲ

Phòng phủ sứ chợ Chu Thái-nguyên

Hưởng thọ 76 tuổi, tạ thế ngày 12, hồi 3 giờ sáng (8 novembre 1924)

Định đến 8 giờ sáng ngày 11 tháng một tức mồng bảy tháng chạp tây 1924, linh cựu sẽ rước đến an táng tại địa-phận làng Trung-khán, châu Đin -hóa, tỉn Thái-nguyên.

Vị-vong-nhân Lê-thị-Ba,

Cô-tử: Lương-cẩm-Sâm, Lương-cẩm-Quay, Lương-cẩm-Hồ, Lương-mục-Sáng, Lương-trung-Hộ, Lương-trung-Quang, Lương-trung-Hàng, Lương-trung-Phấn, Lương-trung Lai, Lương-tòng-Dương,

Cô nữ: Lương-thị-Trương, Lương-thị-Dương, Lương-thị Quy, Lương-thị-Tý, Lương-thị-Tuyết

Tế-tử: Ngân-tư-Lân, Lý-kim-Sinh, Hà-gia-Bảo, Tô-đức-Tài

Đồng gia-quyến kính cáo

Lời kính-cáo này thay tờ cáo-phó

VIỆC KINH-ĐÔ

Cuộc nghĩa quyên giúp các tỉnh bị thiên-tai ở Trung-kỳ. — Ngày 4 novembre vừa rồi ông Nguyễn-đình-Chấn hội-trưởng hội Trung-kỳ sứ-tòa hữu-ái Nam quan viên đã làm đơn gửi xin phép quan Khâm-sứ Trung-kỳ và xin ngài chủ-trương cho đề mở một cuộc nghĩa-quyên khắp cả các tỉnh ở Trung-kỳ cùng cả Nam-kỳ Bắc-kỳ để quyên tiền giúp cho các tỉnh ở phía Nam xứ Trung-kỳ bị thiên-tai trong khoảng hạ tuần tháng chín ta. Quan Khâm-sứ đã chuẩn y việc ấy, ngài rất lấy làm khen ngợi việc nghĩa cử của ông Nguyễn-đình-Chấn đã xin và ngài đã tỏ lòng n iệt-thành để chủ-trương việc ấy. Vậy một hội-đồng đã lập ra để tổ-chức việc ấy, các quan lại Tây Nam có chân hội-đồng liệt kê như sau này:

M. Pasquier, Khâm sứ Trung-kỳ, danh-dự hội-trưởng.

M. Nguyễn-hữu-Bài, Đông-các điện đại học sĩ, Cơ-mật-viện viện-trưởng danh dự phó hội-trưởng.

M Bogaert, Hội-đồng chánh-phủ hội-viên, danh dự phó hội-trưởng.

Còn hội-đồng trị-sự thì có:

Chánh chủ-hội là M. Colombon, chánh công-sứ Thừa-thiên.

Phó chủ-hội là M. Sogny, chánh sở Mật-thám, và M. Thái-văn-Toản, phủ-doãn phủ Thừa-thiên.

Hội-viên: MM. Levadoux, quan cai trị h ạng bộ Lại; M. Cosserat, Thương-mại ở Huế; M. Pierrel, Tham-biện ngạch Chánh-trị ở Huế.

Tuần-quý là M. Arrichi, tham-biện tòa Ngân-khố, hội-v ên Nam quan. MM. Ưng-Du, Tư-vấn ng j-viên; Ng. đình-Chấn, hội trưởng hội Trung-kỳ sứ tòa Hữu-ái Nam quan viên; Phạm-trọng-Thiều, thượng đẳng phán-sự các sở tòa; Hoàng-t ọng-Đàn, hội-viên hội Trung-kỳ ở tòa Hữu ái Nam quan viên; Ng. Y-Tuân, phán-sự Kho-bạc ở Huế; Hà-thúc-Linh, phó chủ hội hội Y-c ánh hữu-ái ở Huế; Tôn-thất-Bằng, thầu-khoán ở Huế; Tống-viết-Toại, j áo-học thượng hạng trường Quốc-h c; Đào-k nh-Huyến, ký-lục tòa Thừa-thiên; Hoàng hữu Trí, thư-ký phủ thâm-sự.

Hội-đồng ấy đã họp tại tòa sứ Thừa-thiên hôm 10 no embre vừa rồi. Khi vào họp, ước rất các ngài tỏ lòng cảm ơn quan Khâm-sứ đã hết sức lán thàn việc ấy lại cảm ơn cụ Cơ-mật Đông các đại-học-sĩ chiến cố hết lòng đi cho cuộc ấy chóng được hoàn-toà , lại cảm ơn quan nguyên Toàn-quyền Charles đã chấu cố về việc chẩn cấp ấy và đã hứa sẽ cáng tiền cho hội trước khi ra Bắc-kỳ. Rồi lại bàn tổ chức việc ấy thì các ngài định rằng về sự quyên tiền thì nên làm gấp mà muốn có tiền ngay thì phải gửi sổ quyên đi khắp các tỉnh hạt ở Trung-kỳ cùng các tỉnh hạt ở Nam Bắc lưỡng kỳ, mà sự quyên tiền ấy hoặc bằng tiền hay là bằng vật đều nhận cả; nếu thu được số ít không đủ mà chẩn cấp thì sẽ bày thêm các cuộc sổ số hoặc các trò ca-vũ xướng hát lem phúc v. v. khi các ngài đã định thi hành các điều ấy xong thì lại đặt thêm một ban trị-sự phụ tùng theo để chuyên bàn chuyện ấy. Ban trị-sự ấy có những chức vị sau này:

MM. Sogny chủ hội, Perriot hội-viên, Arrachi trưởng-ngân, Ng.đình-Chấn, Nguyễn-sĩ-Luân, Tôn-thất-Bằng hội viên, Hoàng-hữu-Trí thơ ký. Ban tiền hội đồng ấy biện nay đang thi hành việc nghĩa quyên.

Sau khi trận cũ phong đại lạo vừa rồi thì các tỉnh ở miền Nam Trung-kỳ như là Quang-nam, Quang-ngãi, Bình-định, Phú-yên, K n -hòa, Bình-thuận v. v. thì dân tình rất cổi là thống thiế , người chết thang trăm bàng nghìn đã đành vùi lấp lòn lạc, kẻ chôn bụng cá, người dạt bể đông, còn những kẻ sống sót thì biết bao là nỗi cơ hàn thiết thân, k ông cơm ăn, không nhà ở, cha con lưu lạc, vợ chồng ly tán, xiết bao là khổ hoãng. Các tỉnh hạt khác cùng chung đội một trời mà lắm nơi lại được cái phúc riêng của trời đã h đề, thế thì sự may mắn ấy mà người các xứ được hưởng cuộc an lạc thì ai nấy lại chẳng đồng lòng vì kẻ đồng bang đã chịu nỗi tai ương. Vậy thì «thương người khác thể thương thân», hãy khuyến cáng bà con cô t mạng ở dân gian bằng ngàn người ám-phệ, trong n hững khi làm phúc nào cho bằng p ác này, mong lắm thay! mong lắm t ay! xin hãy tỏ lòng kiến nghĩa.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Mưa gió liên miên. — Trong hai hôm 14, 15 novembre mưa gió dùng dằng không lúc nào nghỉ, khiến cho ai nấy đều lo về bão lụt, nhưng may sao thoát khỏi cái bão, chỉ còn cái lụt, mà cái lụt này to lớn lắm, chắc rằng đường sá lại hư hại nhiều.

Hiện nay giá gạo đã lên đến 1 p 20 một ạ rồi, mà nghe nói trong các miền nhà quê đã có nơi chết đói chính ở đây cũng đã có lắm người ăn đến lối cây thơm lắm!

Hai đám trộm khác nhau. — Trong đêm 4, qua 5 novembre, tại làng Xuân-hòa có xảy ra hai đám trộm; một đám thì trộm đánh người ngay, còn một đám nữa thì bởi trộm ăn tham, nên bị họ đánh c o xuýt c ết.

Số là ông thảo kia, thường đêm khuya mưa gió hay đi đến trông nom nhà con mìn ở gần đó, để thức nhắc c o con dậy giữ nhà. Hôm ấy ông đi đến, thấy cổng không đóng, liền lên tiếng gọi con ra đóng cổng lại. Bắt đã có hai thằng trộm đương đào ngạch, nghe động chạy tuốn ra, gặp ông đi về, chúng sợ ngăn trở, nên phải đánh thảo; ông bắt thình lình bị c ứng vụt cho mấy gậy trúng vào đầu, tối tăm mặt mũi, ngã lăn xuống đất kêu rầm cả lên. Tội nghiệp ông già, bị một trận k ủ đau, nhưng lại đỡ cho nhà con ông khỏi mất trộm.

Xong đám ấy rồi, ý chừng hai thằng nó lại tới trộm nhà khác; chúng đã lấy được một nẻ khá của rồi, toan về b chia nhau, nhưng thấy bỏ còn hăm, bèn quay trở lại, chực lấy nữa; chẳng dè lần này người nhà thức dậy, họ đánh đuổi kêu la ầm-ĩ, xóm làng tiếp ứng đông lắm, họ tóm cổ được một thằng; ai nấy đương hăng tay, họ ra sức đánh cho một hồi, thôi nào van lạy tha tội xưng danh, rồi kể cả xử sở, cũng khai không sót một điều gì.

Đến những người đánh đập nó, tác bấy giờ trông thấy tình trạng ấy cũng động lòng thương, và chẳng chính nhà chủ kia cũng nghĩ n à nó như vậy cũng đã như rồi, nên họ tha đi làm phước.

Khi về đến nhà mới hay chúng nó đã lấy mất một đồng áo quần và bốn chục đồng bạc, ai nấy đều lấy làm tức giận, liền rủ nhau trở lại chỗ nó bị thương nằm lúc nãy để bắt cổ mà tra khảo cho ra; tế ra nó đã đi biến đi đâu mất. Họ bèn y theo lời cung khai của nó, tìm đến tận làng thì quả nhiên thấy nó đương nằm trong nhà kia, vợ con nó đương lo chạy chữa. Họ liền trích làng sở tại vì-bằng làm chứng, rồi đi báo quan; chắc rằng bắt được đám trộm này cũng đỡ cho dân sự lắm.

Độ rày đêm nào cũng nghe có nhà mất trộm, cả cho đến ban ngày cũng có ti ồ bị kẻ cắp lẻn vào nhà.

TAM-QUAN

Chim ghe chết người. — Một đoàn ghe mành ở Tam-quan chạy vô vũng tàu (Cap St Jacques) câu cá nhám, vì ở đây đông triều, biển động luôn nên câu khơi không được, mà các thứ cá to tiết này cũng rủ đi vô nên con nhà biển gọi là đi theo đuôi con cá. Gue chạy tới gần cửa Cù-mông xáp gió, phải ghé lại cửa núp. Vào cửa bình yên, mừng chưa kịp hò, ai ngờ chưa được bao lâu, ở đấy lại bão to và nước biển dâng lên lắm. Nghe nói cái cồn đất nơi vũng Trích ở Cù-mông bình nhựt là cái ăn để bảo họ cửa biển, song vì bão to, sóng lớn lỗ mất thành ra nước biển tự do ào vô, phần ngọn gió nổi lại, tránh linh thổi dữ d lắm trở tráo không kịp nên ghe cộ nhà của bị hại nhiều lắm!

Bữa trước có 4, 5 người bạn lái mấy chiếc ghe câu sống sót lại về đi ngang qua chợ Tam-quan, kể hỏ thăm tin chồng, người hỏ thăm tin con, rồi hỗng nhiên nghe tiếng khóc rầm rĩ lên giữa chợ đương đông, xem rất là não nùng ai oán!

Cách bữa sau lại thấy một bọn hơn 9, 10 người toàn là đá công thấy-thổ của 9, 10 chiếc ghe Quản.. nam bị chìm nên cũng lang thang dẫn nhau về xứ! (mấy chiếc ghe nầy vô mua mắm Cù-mông rồi chạy về miền tr ng bán). Hỏi thăm thì họ nói Cù-mông bão lụt to lắm, xưa nay chưa từng có.

(Xem trang thứ tư)

Cần người ba-tông xà-lúp

Công-ty Compagnie de Commerce et de Navigation d'Extrême-Orient, 36, phố Harmand, Haiphong, cần một người ba-tông xà-lúp (patron de chaloupe) có văn-bằng, thuộc đường bể trong vũng Hạ-long (baie d'Along và nói được tiếng Pháp.

4146

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

HỘI SÁN NHIÊN-ĐÀI HỌP ĐẠI-HỘI ĐỒNG BẤT-THƯỜNG

Đúng 1 giờ trưa chúa nhật 23 Novembre 1924, mời các ông các bà hội-viên hội Sán-nhiên-đài đến họp đại hội-đồng bất-thường, tại nhà hội ở ngõ Mã-mây, số nhà 18, tỉnh Hanoi.

Kính mời

Hội đồng trị sự.

Tối thứ ba 18 Novembre 1924

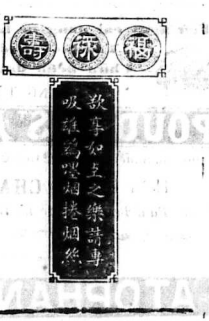
ẢI CHÂU TAM NGHĨA NỮ

Thương thay thủ phận con chồng,
Vì ai để khách mà hồng truân truyên.
Giờ hay trông thấy nhờn tiền,
Rồi ra mới biết thảo hiền là hơn.

Tối thứ tư 19 Novembre 1924

SỐ SỐNG DUYÊN MAY

Sống thừa nhờ cỏ tương tình,
kia ai thác để ngậm tình nên thương.
Khen thay tạo hóa đưa đường,
Hẳn hoi duyên mới tỏ tường nghĩa xưa

TRÀ VINH-MẬU

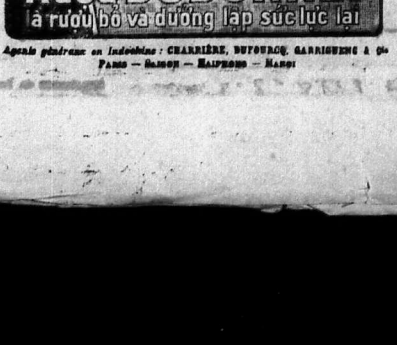
Bản-hiệu khai-trương ở Quảng-đông bên Tàu, đã mấy mươi năm nay, có mở xưởng chế-tạo ở Vũ-di-sơn, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng hảo-hạng tại trên ngọn núi cao như liên-tâm, ô-long và thủy-tiên, vân vân, đúng cách hóa-học điều chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhỏ cánh, gọi là «SONG HỈ CHÍNH THÁI DANH-TRÀ» cũng được nhiều qui-khách hoan-nghênh. Nay xin đem những đều riêng của trà VINH-MẬU đáng báo, để qui-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi-điểm bán trà VINH-MẬU:
Nam-định: phố Khách, số 144.
Hà-nội: phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương: phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu cần bạch.

Agents généraux en Indochine: CHARRIÈRE, DUFOURCQ, GARRIGUENC & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

Thứ sữa tốt thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu Confet của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hòa-Lan, là một thứ sữa những người yếu, trẻ con cùng tất cả mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên, dùng rất tốt.

Ai có tỉnh khó đến đâu, dùng thứ sữa này cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại:
COMPTOIRS COLONIAUX CHIRIS
Haiphong. 2880

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đánh bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.
Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2017

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đường khí huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, đau lưng. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng dùng thuốc:

Gouttes de Virginie

thì mới giọt khỏi đi khỏi bệnh.

Giá bán: 1$20 một lọ

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY nói số 248

Hiệu tôi mở từ năm 1839, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, công, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá công hạ, ai hiệu tôi muốn mang đồng khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

THUỐC MYSOL

Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách cất khác hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lận kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc thật tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thụt PARAT

Dùng rất tiện. Bản-hiệu không có thể đăng hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu để tiếp được, song trong quyển sách con gái vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thụt PARAT giá có 1 p. 10

Nên mua ngay ở hiệu bào chế CHASSAGNE 59 rue Paul-Bert Hanoi.

Bệ chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

Mười chiếc ghe chở hơn một vạn bạc muối đều bị chìm và trôi ra biển đông biển bắc cả! Ban lái hết cả gần 150 người mà rã bảo rồi chỉ còn có 40 người mà thôi. Nhà nước có cho giấy chứng và mỗi người một đồng bạc để ăn đường lần hồi về xứ. Thảm thay! Mới ngày nào đương là ông lái chủ bạn, vui cười cùng nhau trên mặt bể chung trời mà nay vì cơn bão tố phũ phàng đã trở nên những kẻ cơ hàn cực khổ! Song tiền bạc của trời, cái thân sống sót lại là may chớ. Còn hơn 100 người kia, kẻ nằm đầu gành, người tấp góc bãi, ba chìm bảy nổi rồi vài vắp nhằm xương dưới biển thẳm, vực sâu thì còn thảm biết là bao nhiêu!

Ôi sống khôn thác thiêng! Anh em có linh thì rủ nhau lên hỏi ông trời thử năm nay là năm gì mà bão khắp cả thế giới chỗ nào cũng bị thiên tai cả!

Minh-Chương

NHÀ BÀO-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giịp.

Mắc bệnh giịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh giịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

RU'Q'U PIPPERMINT

ĐỔI CHO ĐƯỢC HIỆU

GET!

Rượu này uống mát khan tiếng và tiện.
Làm bằng đường tin anh.

BÀ CHỮA NHỮNG CREMES BẠC-HÀ.
Pha lẫn với nước, rượu Bạc-hà Pippermint uống lấy làm mát mồ lắm. Đóng cốt ra từ năm 1706 ông GET FRÈRES ở thành REVEL (Haute-Garonne)

NHÀ BÀO-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Uroformine

Giá 1$40 một hộp

NHÀ BÀO-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc:

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh: đau dạ dày, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.

CÁCH DÙNG: Cứ trong 24 giờ uống một lần: một lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một tí nước lạ; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.

Giá bán: 0$60 một lọ

HỠI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ, nên các ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi hẳn, nên dùng thuốc hiệu POMMADE ROYER, đúng đã được tặng thưởng huy chương vàng tại Hội chợ đấu xảo năm 1929 tại Huế và Hanoi. Bán tại hiệu Bà. CHASSAGNE ở Phước Kiến tại Hiệu bào chế DUPUY, 225, R. St Martin.

Agents d'Annonces en Europe
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill LONDRES

HỠI các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TU-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Bắc-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2025

NHÀ BÁN-ĐỒ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống, chủ-nhật, thứ năm nào cũng có ăn từ làm giờ sáng.

CÁC ÔNG NÊN BẾN NGAY HIỆU:
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rét mới sang — Cai mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ. Mau mau kẻo hết hàng tốt.

2026

Từ ngày cái nàng nè làm cho khó tiêu-hóa! Trừ mọi sự đau đớn đi! Chữa bệnh đau dạ dày đi!
DÙNG THUỐC:
POUDRE S' ANDRE
Thuốc thần-hiệu, mà lại rẻ tiền 0$85 một lọ 100 liều
Hiệu bào chế CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, ở trước hồ Hoàn kiếm trông sang

ATOPHAN-CRUET
THUỐC ATOPHAN-CRUET
TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẠT LÉO VÀ GẮN CỐT
PHƯỚC PHÁP
Cũng có bán tại Hiệu B. CHASSAGNE

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHUT-BÁO
(Xuất-bản mỗi ngày 8.500 tờ)
6 trương

GIÁ BÁN BÁO:
Một năm . . . . . 12$00
Sáu tháng 6.50
Ba tháng 3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酒補
J. BLANC (để nhất hạng bào-chế)
Ông L. BLANC (người nối-nghiệp)
RANCH (Hải-ký)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một chén con
每日午晚每次喫酒欲飲

Bán tại: Hiệu Bào-chế J. BLANC
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

VỊ THUỐC KIẾN HIỆU

1) Hoa-liễu-giải-độc-hoàn, thuốc nầy, vì các vị thiên-niên đã nhiều. Ngoài đặc dụng, nó chẳng những trị bệnh lậu, còn có thể giải độc mọi chứng khác, mỗi chai 1 p. 00.

2) Thuộc-ho, ho hàn, ho nhiệt đều hợp dụng, ho nặng đến đâu, uống giá nửa chai khỏi, gay lắm thì, mỗi lọ 0p. 30.

3) Thuốc tị, bệnh tị thì lâm thứ, có đỏ, có trắng, hoặc vàng hoặc huyết, bệnh không có hiệu phải ỷ trị, thực đã hai người, thứ thuốc này có thể trị các chứng tị, mỗi chai 0 p. 30.

4) Bạch-đới-hoàn, chuyên trị đàn bà liu-liên ha huyết, bạc đới thường lưu, mỗi chai 1 p. 00.

Trong hiệu lúc nào cũng có thầy thuốc ai hỏi điều gì xin trả lời ngay.

Qui-khách ở xa chiếu-cố cho, xin gởi tiền trước, và tiền cước mỗi đồng thêm 0p. 20, từ 1 p. 00 trở lên miễn gửi hầu.

SIOU-HANG-LAM
108, phố hàng Buồm, Hanoi

NHÀ BÀO-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.
Trị bệnh mất máu khi huyết suy yếu, thân-thể mỏi mệt, gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phồi, làm cho hay ho vật nóng thuốc này rất để, vì có mát thơm không có lợm giọng bao giờ! Bà thuốc này có hội-đồng các quan Thầy thuốc chứng-chỉ là hay.
Ấy là:
Thuốc nước bổ huyết
MÁU BỔ 1$40

Tuổi mà người đàn-bà phải còng lưng
45 tuổi

GIỜ VỀ GIÀ
thì thường hay nóng đầu, tức hơi, chóng mặt, luôn luôn, đau thận, đi táo, hay một và khó chịu trong người. Lúc bấy giờ thì những chứng tị máu lại càng hay có. Khi ấy nên uống thuốc điều hòa mới các lương-y ai cũng cho là công-hiệu. Thuốc ấy là:
Dépuratif Richelet
rất công-hiệu trong những bệnh đã kể ra trên này. Dùng nó thì kinh-nguyệt điều hòa, không làm đau đớn gì cả. Thuốc này lại rất hữu trong những bệnh sau này: đau xương, tị mũi ở các huyết-quản và các tiêu-bệnh ngoài da như là hắc-lào, mụn sơn các nốt mẩn, ván ván. Thuốc này bán ở các tiệm tạp-hóa to và các hàng thuốc sẵn.

CHỢ LẦN
CHỈ CÓ HIỆU BÁC CHẾ CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, Hanoi
LÀ Ở NGAY TRƯỚC HIỆU GODARD VÀ HỒ HOÀN-KIẾM TRÔNG SANG MÀ THÔI

Ở hiệu ấy có bán đủ các thứ thuốc, các đồ hóa-học, các đồ làm thuốc phao thang-thiên, nước-hoa, xà-phòng, các đồ làm ảnh, giá tiền phải chăng.
Mua hàng nhiều có giảm giá.
Hỏi xin một quyển Ca-ta-lô, của hiệu phải không lấy tiền, thì biết được nhiều điều có ích.
Ai ở các tỉnh xa hỏi xin, thì gởi một cái tem 0$06 đến, hiệu sẽ gởi ngay cho.

MỰC HIỆU JOLY TỐT HƠN Các thứ mực
PACHOD Frères & Cie Lyon
2050

ĐƯỜNG SANG LÀO
CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

TỪ THAKHEK VỀ VINH
Tàu thủy ở Vientiane về tới chủ-nhật: chỉ nằng thứ hai xe ô-tô nhỏ thơ và hành-khách ở Thakhek về xuất Vinh.

TỪ VINH ĐI THAKHEK
Ngày thứ tư đúng 7 giờ sáng chạy lên Napé nghỉ; sáng thứ năm chạy lên Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Vientiane.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giấy-thép cho biết trước 24 giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.
Hàng lấy đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hàng lại đi 14.00
Bưu-phẩm đi Huế và Yên-lý đi Nghệ-an ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.
Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI, Vinh, Đông-hà, Yên-lý, Thakhek hay là Napé

Từ rầy không có bệnh sổ mũi giai giẳng, bệnh ho khó chữa, những con ben-xuyễn đau-đớn nữa, là nhờ về có thuốc:
SIROP NOFAL
Thuốc ấy rất mạnh mà giá lại rất rẻ, vì mỗi lọ chỉ bán có 0$90.
Thuốc ấy chỉ ở hiệu Bào-chế CHASSAGNE 59 phố Paul-Bert, có bán mà thôi.

AI MUỐN LÀM GIÀU
Bỏ ra 20 quan mà may ra được
500.000 quan
Mua một cái trái-đơn của Công-ty Phạm, có rồi sẽ đề hoàn lại (Obligations Pamard à lots). Lần sau phải nộp ngay 20 quan, còn thì 17 tháng mỗi tháng nộp 10 quan, theo năm 10 tháng trong hết. (Hiện này mỗi ngày đề đánh mấy số, thì mỗi số nào giữa có được).
Hễ nộp tiền lần đầu là được ngay cái số trái-đơn mà riêng mình được quyền nắm-giữ, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái-đơn trúng số về là nào thì mình được thứ nguyên số tiền 10 lần, mỗi nơi đơn trước sau thế nào cũng trúng một 10 từ 100.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại 10.000 quan. Như nộp 20 bốn đơn rồi số, hơn 2 triệu tờ.
Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không hại nào thiệt.

CÓ KHOẢN LỜ SAU NÀY:

100 lô	500.000 quan	200 lô	5.000 quan
100 lô	200.000 —	1.520 lô	2.000 —
100 lô	100.000 —	13.300 lô	1.000 —
200 lô	50.000 —	1.700.500 lô	400 —

Nhưng số trúng-cuộc nhiều hay ít tùy theo số tiền của mình đã nộp.
Các lô được lĩnh nguyên cả, không phải trừ phí tổn chi cả. Mỗi tên phải nộp được một số bằng số số trái đơn trong số, không phải trả tiền. Các số đã trong bằng 5 đồng với số trái-đơn đã nộp nhất ngân hàng, các nhà số trái đơn có thể đến xem được, theo như điều khoản trong bản luật-pháng ngày 15 Mars 1905. Bản luật ấy là một bản luật bảo chứng, giữ gìn cho các nhà có trái đơn. Không có điều gì phải ngại mất cả.
Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số.
Các ngài muốn đi các cuộc rút số ấy thì gởi ngay 20 quan đến nhà
BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France
R. C. MARSEILLE 6578

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)